

*Русанова Любов Іванівна,
Сазанова Лариса Сергіївна,
Харківський національний університет
внутрішніх справ
Харків, Україна*

НЕТРАДИЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

***Анотація.** Стаття аналізує нетрадиційні технології викладання англійської мови деяких відомих сучасних викладачів, які в своїй роботі застосовують досить незвичайні форми та засоби. Стаття розповідає про застосування у немовному вузі комплексного системного та комунікативного підходу, який здійснюється шляхом створення навчально-професійних та комунікативно-пізнавальних ситуацій з метою оволодіння курсантами та студентами компонентами іноземної комунікативної компетенції.*

***Ключові слова:** нетрадиційні методика, матриця, Skype, дистанційне навчання, онлайн методика, схема, таблиця, кваліфікаційний екзамен, усне професійне спілкування*

INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF TEACHING ENGLISH

*Rusanova Liubov Ivanivna,
Sazanova Larysa Serhiivna,
Kharkiv National University of Internal Affairs
Kharkiv, Ukraine*

***Abstract.** This article examines innovative technologies of teaching English, developed by some famous modern linguists who used quite unusual forms and means in their work. The article tells us about the use of integrated communication approach in non-linguistic university implemented by creating educational and professional communicative and cognitive situations in order to equip cadets and students with foreign language communicative competence components.*

***Key words:** innovative techniques, matrix, Skype, e-learning, online method, chart, table, qualifying examination, oral professional communication*

Останнім часом ринок освітніх технологій рясніє пропозиціями з найрізноманітніших прийомів навчання іноземної мови: «Англійська за два тижні», «Ми не змушуємо вчити», «Англійська по Skype», «Англійська на рівні підсвідомості», «Підготовка до здачі кваліфікаційних іспитів» та багато інших. Але чи можна довіряти сучасним технологіям? Може слід віддати перевагу методам, які добре зарекомендували себе: прямому, класичному, граматико-перекладному методу навчання іноземної мови? Нетрадиційних методик вивчення англійської мови дуже багато. «Нетрадиційних» – в сенсі відмінних від тих, які використовує навчальна програма ВНЗ. Це не означає, що вони абсолютно нові. Просто автори нових методик вивчення іноземних мов, не погоджуючись з класичними прийомами, пропонують інші шляхи опанування мовою. Залишається вирішити головне питання: який зміст курсу, його структура і прийоми навчання? хто автор пропонованого матеріалу? де цей матеріал розроблений і ким апробований?

Аналізуючи нетрадиційні технології навчання англійської мови, слід зупинитися на методах деяких відомих сучасних викладачів з величезним багажем знань, які в своїй роботі використовують досить незвичайну форму навчання мови. Наприклад, методика Олександра Драгункіна. Його новаторство в навчанні англійської мови характеризується нестандартним підходом до вивчення практично всіх тем граматики. Постійне порівняння з рідною мовою полегшує засвоєння матеріалу. Швидкість засвоєння матеріалу дуже висока. Зазвичай для засвоєння матеріалу необхідно 10-20 днів. Потім передбачається самостійна робота. Принципове значення має розуміння правильно побудованої структури. Мета заняття – закласти базу. Потім відбувається збільшення словникового запасу, вдосконалення граматики. Однак, його методика не приділяє увагу вимові, що не уможлиблює засвоєння достатнього обсягу лексичного матеріалу, більша увага приділяється вивченню граматики англійської мови.

Методика, яка розроблена Владиславом Милашевичем, охоплює всі основні теми мови та надає можливість навчитися систематизувати мову і

розуміти її в складених схемах і таблицях. Вона розрахована на аспірантів і науковців, які, читаючи літературу англійською мовою, повинні розуміти прочитане і спиратися на нього при написанні наукових статей і дисертацій.

Розроблена на початку 90-х років методика Віталія Левенталя орієнтована на емігрантів і встановлює в процесі вивчення тісний зв'язок рідної мови з англійською. У ній він використовує місцеві ідіоми, гумор, сленг.

Матрична методика Миколи Замяткіна передбачає багаторазове прослуховування начитаного носієм мови англійського тексту. Прослуханий матеріал врізається в пам'ять, а потім багаторазово і голосно повторюється вголос. Все це впливає на структури мозку, пов'язуючи мікрорухи мовного апарату з типовими фонемами, звукосполученнями, а також зоровими образами, що вивчаються, роблячи їх звичними. Засвоєння навчального матеріалу досягається за рахунок нескінченних рухів всього того, що відповідає за говоріння іноземною мовою (рух губ, язика, м'язів обличчя і горла). Той, якого навчають, вільний від думок на рідній мові.

Продовжувачем використання матричного методу в навчанні англійської мови є Тимур Байтукалов. В основу його методики входять регулярні, щоденні заняття мовою тривалістю не менше однієї години, під час яких студент переглядає відео на мові, що вивчається з субтитрами і слухає аудіокниги. За Байтукаловим основою засвоєння нового мовного матеріалу є моделювання мови носія в стані «нерозуміння». Учень повинен максимально точно копіювати мову носія, не передбачаючи метою розуміння копійованого відтвореного їм матеріалу. Після того, як навчальний матеріал ретельно вивчений, студент знайомиться з його змістом, читає його переклад.

Прихильником матричної методики є Григорій Громико. Його матрична методика не використовує пам'ять для вивчення англійської мови. Акцент робиться на тренування тих органів, які відповідають за мову (рот, язик, губи, очі, вуха) через численний повтор одних і тих же слів, речень, фраз. Постійне тренування сприяє точному вимовлянню почутої інформації.

Особливість методики Дмитра Петрова характеризується відточеністю подачі мовного матеріалу. Його «Генератор фраз» дозволяє побудувати правильне речення і почути вимову. Перегляд відео фільмів дозволяє зануритися в мовне середовище. Немає необхідності заучувати граматичні правила, складні граматичні схеми відсутні. Курс розрахований на 16 годин практичних занять з максимальним терміном навчання за його методикою 6 тижнів.

Сьогодні залишається популярним дистанційне навчання. Справжньою знахідкою такий метод є для всіх, у кого немає вільного часу для вивчення іноземної мови на курсах або вдома з репетитором, або для того, хто хотів би спілкуватися з носієм мови, що живе в країні, мову якої він вивчає. Skype став використовуватися для цієї мети всього кілька років тому, і сьогодні навчатися онлайн легко і зручно. Під час уроку іноземної мови по Skype викладач здійснює тренінг усіх видів мовленнєвої діяльності: читання, аудіювання, говоріння і письма. Навчаючи читання, викладач підбирає літературу, обговорює прочитане, пропонує для виконання низку тренувальних вправ на витяг конкретної і загальної інформації з тексту, відпрацьовує з учнем нову лексику і граматичні форми. На кожному занятті прослуховуються невеликі діалоги, слухається музика, проглядаються уривки з відеофільмів з подальшим відпрацюванням прослуханого матеріалу. У процесі вивчення мови онлайн важливе місце займає навчання письму. Даний аспект тренується по-різному, в залежності від цілей вивчення мови, починаючи з написання есе, листів, різних повідомлень до написання ділової документації в залежності від характеру і цілей навчання. Говоріння як вид мовленнєвої діяльності займає в системі навчання онлайн особливе місце. Головна мета навчання по Skype – це навчити вільно розмовляти іноземною мовою. На кожному занятті виконуються різні мовні вправи, які стимулюють учня до спілкування і сприяють розвитку мовлення. Серед них – дебати, обговорення переглянутих фільмів, вираження думки з приводу приказок і цитат видатних людей і багато іншого.

Особливу увагу заслуговує методика підготовки до здачі тестів і кваліфікаційних іспитів. Існує ряд мовних шкіл або курсів англійської мови, які вже достатній час спеціалізуються на підготовці студентів до отримання різних сертифікатів. Найбільш відомими є екзамен IELTS (International English Language Testing System), який необхідно скласти для імміграції та вступу до ВНЗ. Це надійна система оцінювання, розроблена для підтвердження рівня володіння мовою. Тест TOEFL (Test of English as a Foreign Language) мають скласти ті, хто збираються вчитися у ВНЗ США або Канади, поступати на програми MBA (Master of Business Administration), а також тим, хто збирається працювати у США, а складання іспиту є обов'язковою умовою. Cambridge English: Advanced (CAE) – сертифікат, який підтверджує володіння англійською мовою на високому рівні; найбільш важливий для тих, хто бажає досягти успіху у навчальній та професійній сферах. Отримання такого сертифікату є необхідним для вступу до будь-якого ВНЗ світу. Тести поділяються за рівнями, методика підготовки залежить, перш за все, від бази знань учня. Слід взяти до уваги, що тест ніяких додаткових знань не дає, це лише перевірка і атестація отриманих знань. Тому тестові методики не використовуються для вивчення мови: вони допомагають студенту краще представити себе на іспиті, спонукають його до повторення розділів граматики, лексики, орієнтують на виконання конкретних завдань.

Хотілося б зупинитися і на принципах навчання іноземної мови у немовному вузі. Яку методику слід застосовувати викладачеві іноземної мови у немовному вузі? На це питання можна дати тільки одну відповідь – більшість викладачів сучасних немовних вузів віддають перевагу комплексному застосуванню класичного граматично-перекладного і комунікативного методу, який, зароджений в 60-х роках минулого століття у європейських, в першу чергу, країнах для якнайшвидшої мовної адаптації іммігрантів з країн, що розвиваються і загубивший пізніше свою популярність, зараз знову стає поширеним. Цьому є своє пояснення. Класичний граматико-перекладний метод навчання орієнтований на наукове дослідження мови: він дає поглиблене

розуміння граматичної структури, стійкі навички писемного мовлення. Комунікативна методика, яка покладена в основу сучасних мовних курсів, що застосовуються на заняттях і в нашому вузі, є прикладною і націлена на успішний розвиток здібностей до усного професійного спілкування, створює у курсанта додаткову мотивацію до вивчення мови, яка і забезпечує його зацікавленість в заняттях, а значить, їх ефективність і результативність. Формальні аспекти мови – граматики, лексика, фонетика – надані в комунікативних контекстах з використанням професійної лексики, щоб у курсантів формувалося безпосереднє уявлення того, як ці форми використовуються в мовленні, а також набуті курсантами вміння застосовувати найбільш поширені мовні засоби в таких видах мовленнєвої діяльності, як аудіювання, читання і письмо, перевага віддається аудіюванню і мовленню. Навчальний процес у немовленнєвому вузі орієнтований на підготовку майбутніх фахівців до ефективного вирішення завдань комунікативної взаємодії з іноземцями як носіями інших мов і культур, реалізації комплексного системного та комунікативного підходів, які здійснюються шляхом створення навчально-професійних та комунікативно-пізнавальних ситуацій з метою оволодіння курсантами та студентами компонентами іншомовної комунікативної компетенції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Пассов Е. И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению: Пособие для учителей иностр. яз. -М.: Просвещение, 1985.
2. Покушалова Л. В., Серебрякова Л. Т. Обучение профессионально ориентированному языку в техническом вузе // Молодой ученый. — 2012. — №5.
3. Richards J. C. Approaches and Methods in Language Teaching. — Cambridge Univ. Press. 2008.

4. Шаимова Г. А. ESP (English for Specific Purpose — английский для специфической цели) или профессионально-ориентированное обучение английскому языку // Молодой ученый. 2013. №6.
5. А. Драгункин. Малый прыжок в английский язык за 115 минут. Издательство: «Умная планета», 2010. ISBN 978-5-7931-0655-9
6. Замяткин. Вас невозможно научить иностранному языку. Аудиокнига, самоучитель английского. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: zamyatkin.com/book
7. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: com.ua/uk/news/suchasni-netradiciyni-metodiki-vivchennya-angliyskoyi-movi